

REPUBLIKA E KOSOVES - REPUBLICA KOSOVA - REPUBLIC OF KOSOVO QEVERIA E KOSOVES - VLADA KOSOVA - GOVERNMENT OF KOSOVO MINISTRIA E SHËNDETËSISË - MINISTARSTVO ZDRAVSTVA - MINISTARSTVO ZDRAVSTVA	
Njësia Org. Org. Jerinica Org. Unit	02
Nr. Prot. Broj Prot. Prot. No.	05-4785
Nr. i faqave Dr. stranica No. pages	-4-
Data: Datum:	08.07.2026
Prishtinë / a	

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Ministria e Shëndetësisë / Ministry of Health / Ministarstvo Zdravstva

PROCEDURA STANDARDE OPERATIVE/PSO

EMRI I PSO: DIAGNOSTIKIMI I CAMPYLOBACTER SPP (ITD06/V1.0)

PËRMBAJTJA: DOKUMENTI PËRFSHIN HAPAT KRYESORË PËR KULTIVIMIN, IDENTIFIKIMIN E CAMPYLOBACTER SPP DHE TESTIMIN E REZISTENCËS ANTIMIKROBIKE NË MOSTRËN E FECESIT, DUKE SIGURUAR QË TESTIMI TË KRYHET NË MËNYRË TË SAKTË DHE TË STANDARDIZUAR

VERSIONI: 1.0
DATA E APROVIMIT: 07.07.2026
AUTOR: MSH/IKSHPK
NR. I HAPAVE: VI
NR. I NËNHAPAVE: 26

APROVUAR: Jahë Gecaj
U.D. Sekretar i Përgjithshëm, Ministria e Shëndetësisë

QËLLIMI	QËLLIMI I KËSAJ PSO ËSHTË TË SIGUROJË NJË QASJE TË STANDARDIZUAR PËR PROCESET E KULTIVIMIT, IDENTIFIKIMIT E CAMPYLOBACTER SPP DHE TESTIMIN E REZISTENCËS ANTIMIKROBIKE NË MOSTRËN E FECESIT. PROCEDURA E PËRSHKRUAR DUHET TË ZBATOHET NGA GJITHË PERSONELI LABORATORIK.
NDËRLIDHJA ME AKTET	• LIGJI NR. 08/L-200 PËR PARANDALIMIN DHE KONTROLLIN E SËMUNDJEVE NGJITËSE, • PLANI STRATEGJIK KOMBËTAR PËR LABORATORE 2024-2030; • DORACAKU PËR MENAXHIMIN E CILËSISË NË LABORATORË; • EUCAST CLINICAL BREAKPOINTS AND DOSING OF ANTIBIOTICS 2026;
LISTA E SHKURTESAVE	• PSO - PROCEDURA STANDARDE OPERATIVE • PPM - PAJISJET PERSONALE MBROJTËSE • EUCAST- EUROPEAN COMMITTEE ON ANTIMICROBIAL SUSCEPTIBILITY TESTING • ITD- INFEKSIONET E TRAKTIT DIGJESTIV • MALDI-TOF- MATRIX-ASSISTED LASER DESORPTION/IONIZATION TIME-OF-FLIGHT.

PROCEDURA

Nr.	HAPI	NËN-HAPAT
[I]	Zbatimi i masave për menaxhim të mostrave	- Mostrën e fecesit e sjellë pacienti ose infermieri i klinikës për pacientët e hospitalizuar dhe dorëzohet në zyrën e pranimit brenda dy orëve pas marrjes nga pacienti; - Mostra transportohet nga laboranti në zyrën e pranimit deri në laboratorin për infeksione të traktit digjektiv; - Mostra e fecesit, duhet të merret para përdorimit të terapisë; - Laboranti kryen pranimin dhe refuzimin e mostrës së fecesit duke i respektuar kriteret e pranimit të mostrës në bazë të Doracakut për Cilësinë e punës në laborator.
[II]	Reagjentët dhe pajisjet që janë të nevojshme për testim	- Reagjentët dhe pajisjet që janë të nevojshme për testim: 1.1 Reagjentët: - NaCl 0.9%; - Mediumet ushqyese; - Testi i Oksidazes; - Dorëza Nitrile një përdorimëshe S,M, L; - Qese Biohazard dhe laps-ngjyrë e përhershme; majë e dyfishtë; - Pajisjet Personale Mbrojtëse (PPM); 1.2 Pajisjet: - Kabineti i biosigurisë niveli II; - Flaka e Bunsenit; - Ansa plastike për një përdorim me diametër 0.001 ml; - Inkubator 42°, O₂; - Frigorifer 4-8° C dhe -20° C; - Turbidometri; - Sistemi identifikues automatik (Vitek, MALDI-TOF); - Vizorja, matësi i zonës së inhibimit.
[III]	Veprimet laboratorike të marrjes dhe transportit të mostrës	- Marrja e mostrës së fecesit duhet të jetë e freskët e vendosur në enë sterile; - Mbyllet ena sterile me kapak dhe etiketohet me emrin dhe mbiemrin e pacientit; - Mostra e fecesit dërgohet sa më shpejtë që është e mundur në laborator; - Transporti duhet të bëhet brenda 1–2 orëve nga mbledhja. - Nëse ka vonesë më shumë se 2 orë; - Mostra mund të ruhet në frigorifer 2–8°C; - Nuk duhet të lihet në temperaturë ambiente për shumë kohë, pasi bakteret mund të shumohen dhe të japin rezultat fals pozitiv.

[IV]	Veprimet e laboratorike të kultivimit të mostrës	1. Laboranti sigurohet se mediumet për kulturë janë në përputhje me rregullat për kontroll të cilësisë; 2. Laboranti shënon mediumet me informacionin e numrit identifikues të mostrës (numri i regjistrimit); 3. Laboranti pas hapjen së kontejnerit bën mbjelljen e mostrës (feces) duke përcjellë praktikat aseptike; 4. Mbjellja e mostrës bëhet në mediumin CAMP-Agar; 5. Pllakat e CAMP Agar-it vendosen në termostat sipas kushteve në temperaturë me O₂ 42°C.
[V]	Veprimet laboratorike të përpunimit të mostrës pas kultivimit	1. Mikrobiologu ekzaminon pllakat për praninë e rritjes së mikroorganizmit pas inkubimit 24/48/72 h- dhe identifikon kolonitë bazuar në: a. madhësinë; b. ngjyrën; c. morfologjinë; 2. Nëse pas 48 h inkubimi të mostrës kultura ka rezultuar sterile nuk kërkon teste shtesë për përpunim të mëtejshëm dhe interpretohet si: “Pas kultivimit të mostrës në terrenet ushqyese selektive nuk ka rritje të bakteries patogjene”. 3. Nëse mikrobiologu përcakton se kultura ka rezultuar me koloni të dyshimta të bakteries në fjalë, performon testet adekuate për të përcaktuar karakteristikat e bakteries; 4. Kultura pozitive përgatitet preparati mikroskopik dhe ngjyroset sipas Gramit; 5. Testi i oksidazës (pozitiv); 6. Testi i katalazës (zakonisht pozitiv); 7. Sistemet e automatizuara të testeve biokimike për patogjenët e caktuar, në rast se janë dispozicion, mund të përdoren si zëvendësim i veprimit paraprak siç është sistemi i automatizuar (Vitek) për identifikimin e Campylobacter spp ose sistemi i specializuar MALDI-TOF; 8. Pas identifikimit final të bakteries kryhet testi i ndjeshmërisë ndaj antimikrobikeve specifik bazuar në EUCAST.
[VI]	Veprimet laboratorike të raportimit të rezultatit	1. Laboranti vendos të dhënat e regjistruara në fletë përcjellëse nga ana e mikrobiologut në sistemin informativ të laboratorit; 2. Laboranti vendos të dhënat në librin e protokollit të laboratorit, respektivisht në data bazat përkatëse të laboratorit; 3. Mikrobiologu verifikon rezultatet mbi saktësinë e analizave të raportuara nga laboranti, të dhënat për patogjenin e identifikuar, testin e ndjeshmërisë në antimikrobikë dhe çdo koment ose rekomandim shtesë.